

Ütopya ve Gerçeklik Arasında Gençlerin Oryantalizm Algısı

Yazarlar

Betül KARAKOYUNLU

Müşerref YARDIM

© Copyright 2023

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-399-001-5

Kitap Adı

Ütopya ve Gerçeklik Arasında Gençlerin Oryantalizm Algısı

Yazarlar

Betül KARAKOYUNLU

ORCID iD: 0000-0003-2772-3500

Müşerref YARDIM

ORCID iD: 0000-0001-8090-4146

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

SOC026000

DOI

10.37609/akya.2475

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Doğu'nun toplum dil ya da kültürüne dair her türlü bilginin işlenmesi ve incelenmesi olarak oryantalizm Batı dışı toplumların modernleşme süreçlerinde yerel seçkinler tarafından içselleştirilmiştir. Doğulunun kendi toplumuna Batılı gözü ile bakması, anlamlandırması, yermesi veya küçümsemesi olarak ifade edilebilecek self oryantalizm bu süreçte bir anlam kayması yaşayarak Doğu'dan Doğu'ya yönelen bir paradigma haline gelmiştir. Doğu ile Batı olarak iki ayrı dünya kurgusuna sahip olan oryantalizmin Doğuluyu nesneleştirme çabası self oryantalizmde de karşılık bulmuştur. Self oryantalizmde de içerideki Doğulunun Doğuluyu nesneleştirilmesi söz konusudur. Bu durum oryantalizmi Batı dışı toplumlarda mayalarken oryantalizmin üretimine ve devamına katkı sağlamıştır.

Osmanlı Türk modernleşme çabalarında Batılı yaşam ve düşünce tarzı nihai bir hedef olarak belirlenmiş ve modernleşme hareketlerinin yasalar ile desteklenmesi ile birlikte radikal bir projeye dönüşmüştür. Batı'da modernleşme hareketlerinin aşağıdan yukarı bir hareket olmasına karşın Türk modernleşmesi seçkin ve sınırlı bir zümre tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu zümre oryantalizmi içeri aktarırken yeni devletin kuruluş felsefesi haline gelmesinde etkin rol oynamıştır. Bu durum Cumhuriyetten bu yana yönetici seçkinler ile yerel halk arasında ortaya çıkan yabancılaşmanın da temelini teşkil etmiştir. Bu yabancılaşmanın en temelinde otantik değerlerin silikleştirilmesi yanında dinin kamusal ya da gündelik yaşamı belirleme gücünün zayıflatılmasına tepki olduğunu söylemek mümkündür. Dahası söz konusu yabancılaşma halen tüm gerçekliği ile önümüzde durmaktadır. Bu bağlamda self oryantalizm, Türk toplumunun çift kutuplu düşünsel şemasını anlayabilmemiz için elverişli araçlardan biri olarak güncelliğini korumaktadır. Nitekim Osmanlı'dan başlayan ve Cumhuriyet modernleşmesi ile ulus devletin temelini teşkil eden self oryantalizm bugün dahi toplumsal dinamikleri ve dahi siyaseti etkileme gücüne sahiptir.

Bu çalışmada üniversite eğitimi alan gençlerin self oryantalist eğilimlerinin ortaya konulmasını amaçladık. Genç kesimin eğitim, sağlık ya da teknoloji gibi alanlarda etkin olması söz konusu paradigma hakkında elverişli veriler sunma ihtimalini artırıyor. Dahası teknolojiyi yoğun kullanmaları ve sosyal medyanın küresel bilgi aktarımına imkân vermesi bakımından gençlerin yeterince Batılı

Önsöz

enformasyona maruz kaldığı da bir gerçek. Bu bağlamda kitap Konya'da eğitim gören 45 üniversite öğrencisi ile yarı yapılandırılmış mülakat yolu elde edilen verilere yer vermektedir.

Çalışma için bize zaman ayıran, düşüncelerini şeffaf ve özgür biçimde bizimle paylaşan genç katılımcılara şükranlarımızı sunarız. Bu çalışmanın onlara olan inancımızı artırdığını söylememiz gerekir.

Konya 2023

İÇİNDEKİLER

Giriş.....	1
BÖLÜM 1 Oryantalizmden Self-Oryantalizme.....	5
Hayali Öteki Söylemi	5
Kendi Kendini Oryantalize Etme Eğilimi.....	7
Türkiye’de İçselleştirilmiş Oryantalizm	9
BÖLÜM 2 Gençlerde İçselleştirilmiş Oryantalizm Algısı.....	15
Yöntem Yerine.....	15
Doğu VS Batı.....	16
Yerel İdeolojik Ayrım.....	30
Geleneksel Doğu ve Modern Batı Arasında Türkiye.....	43
Kendi Kendini Yetersiz Görme.....	58
Üstün Batı.....	88
İslam, Gerileme Sebebi.....	109
Biz Yapa-rız/mayız!	128
Sağlık.....	141
Bilim ve Teknoloji	154
Yerli Üretim vs Yabancı Üretim	165
Savunma Sanayi.....	172
Enerji.....	175
İletişim Araçları.....	178
Aşı.....	181
Arama Motoru ve Haberleşme Uygulamaları.....	185
Sonuç	188
Kaynaklar	196

Kaynaklar

- Aktürk, Hamit (2015). "Alevilik Araştırmalarında Self Oryantalist Tutum", **Ekev Akademi Dergisi**, Cilt 19, (12-18).
- Bezci, Bünyamin ve Çiftci, Yusuf (2012). "Self Oryantalizm: İçimizdeki Modernite Ve/Veya İçselleştirdiğimiz Modernleşme", **Akademik İncelemeler Dergisi**, Cilt 7, 1, (139-166).
- Burgess, Robert (1984). **In the Field: An Introduction to Field Research**. Routledge.
- Chen, Xiaoxiao (2021). "Language ideologies and self-Orientalism: representing English in China Daily travelogues", **International Journal of the Sociology of Language**, Cilt 2021, 271, (65-85). <https://doi.org/10.1515/ijsl-2020-0043>
- Dirlik, Arif (1996). "Chinese History and the Question of Orientalism", **History and Theory**, Cilt 35, 4, (96-118).
- Dirlik, Arrif (1999a). **Post-revolutionary Aura**, Beijing: China Social Science Publishing House.
- Dirlik, Arif (1999b). "Culture Against? The Politics of East Identity", **Development and Society**, Cilt 28, (50-90).
- Grace, Yan ve Carla Almeida, Santos (2009). "China Forever: Tourism Discourse and Self-Orientalism", **Annals of Tourism Research**, Cilt 36, 2, (295-315).
- Golden, Sean (2009). "Orientalisms in East Asia. A theoretical model", **Inter Asia Papers**, Cilt 12, (1-26).
- Gumpert, Matthew (2017). "Everyway that I can: Auto-orientalism at eurovision 2003", **Raykoff, I. y Tobin, R. D. (eds.), A Song for Europe: Popular Music and Politics in the Eurovision Song Contest**, Taylor & Francis, (147-157).
- Irwin, Robert (2008). **Oryantalistler ve Düşmanları**, (Çev. Bahar Tırnakcı), İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Jouhki, Jukka (2006). **Imagining the other: orientalism and occidentalism in Tamil-European relations in South India**, University of Jyväskylä.
- Karakoyunlu, Betül (2022). **Türkiye'de Bürokrasi ve Memur Vatandaş Etkileşimi**. Ankara: Akademi Yayınları.
- Köktaş, Rümeyza (2016). Batılı Yayınlarda Daeş ile Yabancı Savaşçılar Konusunda Türkiye Temsili ve Oryantalizm, **Akademik OrtaDoğu**, Cilt 10, 2, (57-72).
- Lin, Ling (2010). **The Asian Renaissance: Reclaiming Centrality**. Unpublished M.A Thesis in East Asian Studies, University of Toronto.
- Liu, Helena (2017). "Beneath the white gaze: Strategic self-Orientalism among Chinese Australians". **Human Relations**. Cilt 70, 7 (781-804). doi:10.1177/0018726716676323
- Obendorf, Simon (2006). **Sexing up Theinternational**. Unpublished Thesis of the degree of doctor of Philosoph, The University of Melbourne.
- Özçelik, Tacettin (2021). "Self-Orientalism and the Media's Role in Turkey Before 2000", **OPUS International Journal of Society Researches**, Cilt 17, 35, (2179-2208). DOI: 10.26466/opus.856102
- Pratt, Mary Louise (1991). "Arts of The Contact Zone", **Profession**, Cilt 91, (33-40).
- Pratt, Mary Louise (1992). **Imperial Eyes: Travel Writing and Transculturation**, London and New York.
- Safa, Peyami (2010). **Türk İnkılabına Bakışlar**, Üç Basım: Ankara.
- Sarıbek, Merve Zeynep (2021). "East Within the East: Representation of Syrian Identity in Twitter

- as a Form of Self-Orientalism”, **Uluslararası Medya ve İletişim Araştırmaları Hakemli Dergisi**, Cilt 4, 1, (117-144). DOI: 10.33464/mediaj.877659
- Suter, Rebecca (2012). “Orientalism, Self-Orientalism, and Occidentalism in the Visual-Verbal Medium of Japanese Girls’ Comics”, **Literature & Aesthetics**, Cilt 22, 2 (230-247).
- Tai, Shuxia (2009). **Mispronouncing Resistance: Uncovering Tales and Lessons in the Production of Creative Cultural Expression in Singapore**. Unpublished M.A Thesis in Environment Studies, York University.
- Uğurlu, Serdar (2005). **Oryantalizmin Türk Kültürüne Etkileri**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Umbach, Greg ve Wishnoff, Dan (2008). “Strategic Self-Orientalism: Urban Planning Policies and the Shaping of New York City’s Chinatown, 1950-2005”. **Journal of Planning History**, Cilt 7, 3, (214-238). doi:10.1177/1538513207313915
- Yardı, Müşerref (2018). **Doğu, Batı ve Öteki**, Konya: Çizgi.
- Yavuz, Hakan (2000). **Modernleşme, Oryantalizm ve İslam**, İstanbul: Büke Publications.
- Yerlikaya, Turgay (2014). **Oryantalizm: Türk Medyasında Self-Oryantalizm**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Zhou, Ning (2006). “Image of China in Asia or the East: New Topics and Perspectives”, **Humanities**, (6-7).
- Zhang, Xingcheng (2006). “The Globalized Logic of Orientalism”. **Contemporary Chinese Thought**, Cilt 37, 4, (48-54).